

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การทำขนมไทยเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพทางสังคมด้าน
การทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย

DEVELOPMENT OF THAI DESSERT MAKING LEARNING ACTIVITIES TO PROMOTE SOCIAL RELATIONSHIPS IN GROUP WORK AMONG EARLY CHILDHOOD CHILDREN

กฤตเมธ นิติวัดณะ | *Krittameth Nitiwatthana* | **ORCID ID: 0009-0009-9170-1243**

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ประเทศไทย | Faculty of Arts and Science, Chaiyaphum Rajabhat University, Chaiyaphum Province, Thailand

Corresponding Author E-mail: Krittameth@cpru.ac.th

อัจฉรา สมวาง | *Achara Somwaeng* | **ORCID ID: 0009-0003-8240-6679**

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ประเทศไทย | Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum Rajabhat University, Chaiyaphum Province, Thailand

E-mail: achara2518_1975@hotmail.com

Received: (November 19, 2025); Revised: (December 12, 2025); Accepted: (December 12, 2025)

Citation:

กฤตเมธ นิติวัดณะ และ อัจฉรา สมวาง. (2569). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การทำขนมไทยเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืน (JRIS)*, 3(2), 79-90.

Nitiwatthana, K., and Somwaeng, A. (2026). Development of Thai dessert making learning activities to promote social relationships in group work among early childhood children. *Journal of Research and Innovation for Sustainability (JRIS)*, 3(2), 79-90.

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine the effects of Thai dessert-making activities on preschool children's social interaction in terms of group work, and to compare their social interaction before and after participating in the activities. This study employed a one-group pretest–posttest quasi-experimental design. The sample consisted of 25 preschool children aged 4–5 years, selected by cluster random sampling. The research instruments included Thai dessert-making activity plans and an observation form for social interaction in group work. Data were analyzed using a dependent sample t-test.

The results indicated that the preschool children's social interaction in group work after participating in the Thai dessert-making activities was significantly higher than before participation at the .05 level. The findings demonstrate that Thai dessert-making activities can effectively promote preschool children's social interaction in group work.

Keyword: Early childhood; Organizing activities to learn about making Thai desserts; Social relationships of early childhood children in terms of group work

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการทำขนมไทยที่มีต่อสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบสัมพันธภาพทางสังคมดังกล่าวก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อน–หลัง (One-Group Pretest–Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างคือเด็กปฐมวัยอายุ 4–5 ปี จำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการทำขนมไทย และแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างคู่ (Dependent Sample t-test)

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยหลังเข้าร่วมกิจกรรมการทำขนมไทยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการทำขนมไทยสามารถส่งเสริมสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย; การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การทำขนมไทย; สัมพันธภาพทางสังคมของเด็กปฐมวัยด้านการทำงานเป็นกลุ่ม

1. บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับการยอมรับว่าเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานของพัฒนาการตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นช่วงที่สมองมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสมในวัยนี้จะเอื้อให้เด็กพัฒนาได้อย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา (สุริยา ษ์องเสนาะ, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของชีวิตและวัฒนธรรมไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) แนวคิดการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง (Learning by Doing) ของจอห์น ดิวอี้ (Dewey) เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผ่านการกระทำและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิด ลงมือทำ แก้ปัญหา และเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น กิจกรรมการทำขนมไทยจึงเป็นกิจกรรมที่ตอบโจทย์แนวคิดดังกล่าวอย่างชัดเจน เนื่องจากเด็กได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ได้ทดลองปฏิบัติ ฝึกการสื่อสาร การวางแผน และการทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม นำไปสู่การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน

นอกจากนี้ ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอีริกสัน (Erikson) ระบุว่า เด็กวัย 3-6 ปี อยู่ในช่วงพัฒนาการด้านความริเริ่มสร้างสรรค์กับความรู้สึกผิด (Initiative vs. Guilt) เด็กจะเริ่มแสดงบทบาททางสังคม กล้าคิด กล้าทำ เรียนรู้การเป็นผู้นำและผู้ตาม รวมทั้งการทำงานร่วมกับผู้อื่น หากเด็กได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสม จะช่วยพัฒนาความร่วมมือ ความรับผิดชอบ และทักษะทางสังคมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2557) ซึ่งกิจกรรมการทำขนมไทยเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน แบ่งหน้าที่ ช่วยเหลือเกื้อกูล และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับแนวคิดของอีริกสันอย่างเป็นรูปธรรม (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2550)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีงานวิจัยจำนวนมากที่มุ่งส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเล่น การเล่านิทาน หรือกิจกรรมกลุ่ม แต่ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยที่มุ่งศึกษา กิจกรรมการทำขนมไทย เพื่อพัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยโดยตรงยังมีจำนวนจำกัด และยังขาดการประเมินผลเชิงประจักษ์ที่ชัดเจน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจนำกิจกรรมการทำขนมไทยมาประยุกต์ใช้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย โดยคาดหวังว่ากิจกรรมดังกล่าวจะช่วยพัฒนาให้เด็กสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักแบ่งหน้าที่ช่วยเหลือกัน และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและสร้างสรรค์ อันเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

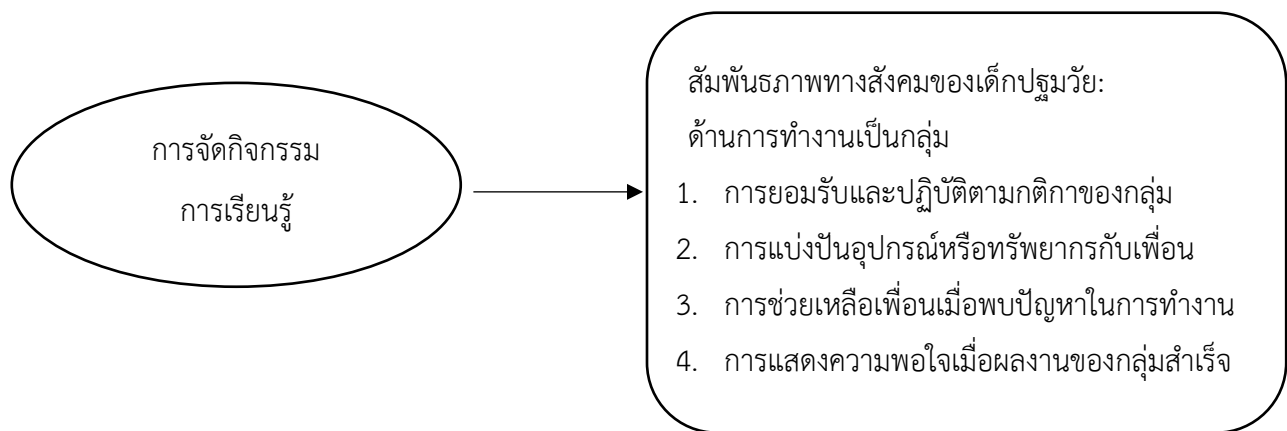
1. เพื่อเปรียบเทียบระดับสัมพันธภาพทางสังคมด้านด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำขนมไทย
2. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการทำขนมไทยที่มีต่อสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย

3. สมมติฐานการวิจัย

สัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำขนมไทยเพื่อพัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่ม สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาหารประเภทขนมไทย เพื่อพัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมของเด็กปฐมวัย: ด้านการทำงานเป็นกลุ่ม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. วิธีการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2568 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.นาผาย ตำบลนาผาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยการจับฉลาก

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การทำขนมไทย จำนวน 20 แผน

แบบสังเกตสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 พฤติกรรม

ได้แก่

- 1) การยอมรับและปฏิบัติตามกติกาของกลุ่ม
- 2) การแบ่งปันอุปกรณ์หรือทรัพยากรกับเพื่อน
- 3) การช่วยเหลือเพื่อนเมื่อพบปัญหาในการทำงาน และ
- 4) การแสดงความพอใจเมื่อผลงานของกลุ่มสำเร็จ

5.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

5.3.1 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การทำขนมไทย

ผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์โดยศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (อรพร ทับทิมศรี, 2554; กาญจนา พงษ์สุภา, 2560) และแนวคิดการจัดกิจกรรม ปฏิบัติการประกอบอาหาร แล้วคัดเลือกสูตรขนมไทยที่มีขั้นตอนจากง่ายไปยาก กิจกรรมแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นเตรียมการ: สนทนา ปริศนาคำทาย คำคล้องจอง บัตรภาพ และสร้างข้อตกลงร่วมกัน

ขั้นดำเนินการ: เด็กแบ่งกลุ่มตามสมัครใจ เรียงบัตรภาพขั้นตอนจากประสบการณ์เดิม รับผิดชอบ-อุปกรณ์ แบ่งหน้าที่ ลงมือทำขนมร่วมกัน ออกแบบหน้าตาขนมอย่างสร้างสรรค์ และเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด

ขั้นสรุป: เด็กและครูทบทวนกระบวนการ แสดงความคิดเห็น และรับฟังซึ่งกันและกัน

นำแผนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ โดยใช้เกณฑ์ความเห็นพ้อง 2 ใน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ปรับระยะเวลาให้เหมาะสมตามวัย และเพิ่มกระบวนการให้น่าสนใจยิ่งขึ้น จากนั้นปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์

5.3.2 แบบสังเกตสัมพันธภาพทางสังคม

ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (กาญจนา สิงห์เรศร์, 2551; อรพร ทับทิมศรี, 2554; กาญจนา พงษ์สุภา, 2560) แล้วสร้างแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ (Numerical Rating Scales) ได้แก่

- 1 = น้อย (ไม่แสดงพฤติกรรมหรือปฏิเสธ)
- 2 = ปานกลาง (แสดงพฤติกรรมโดยมีเพื่อนหรือครูแนะนำ)
- 3 = มาก (แสดงพฤติกรรมด้วยตนเอง)

โดยแบบสังเกตมีทั้งสิ้น 12 ข้อ คะแนนเต็ม 36 คะแนน

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ส่วนข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ได้ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง ผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

5.4 แบบแผนการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบกลุ่มเดียววัดผลก่อน-หลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) ซึ่งเหมาะสมกับการทดลองที่มุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือกระบวนการภายใน (Borg & Gall, 1989) โดยเก็บข้อมูลจากสถานการณ์จริงขณะทดลอง

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

ก่อนการทดลอง	ขณะทดลอง
To	X, T1, X, T2, X, T3, ... X, T8

ความหมายของสัญลักษณ์:

To = การสังเกตก่อนการทดลอง

X = การจัดกิจกรรมการทำขนมไทย

T1-T8 = การสังเกตระดับสัมพันธภาพทางสังคมหลังการทดลอง

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนจากการสังเกตสัมพันธภาพทางสังคมในแต่ละแผนมาหาค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ

ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test Dependent Sample เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

6. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบระดับสัมพันธภาพทางสังคมด้านด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการทำขนมไทย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการทดสอบค่าที (t-test) ของพฤติกรรมสัมพันธภาพทางสังคม ด้านการทำงานเป็นกลุ่มก่อนและหลังการจัดประสบการณ์

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบระดับสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย

รายการพฤติกรรมย่อย	ก่อนจัดประสบการณ์ (M)	หลังจัดประสบการณ์ (M)	SD	t	p
การยอมรับและปฏิบัติตามกติกาของกลุ่ม	5.68	8.07	1.21	10.23	.000*
การแบ่งปันอุปกรณ์หรือทรัพยากรกับเพื่อน	5.42	7.96	1.15	11.05	.000*
การช่วยเหลือเพื่อนเมื่อพบปัญหาในการทำงาน	5.80	8.33	1.28	9.74	.000*
การแสดงความพอใจเมื่อผลงานของกลุ่มสำเร็จ	6.51	8.70	1.17	8.89	.000*
รวมเฉลี่ย	5.85	8.26	1.20	9.97	.000*

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาหารประเภทขนมไทย สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการจัดประสบการณ์ดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 ผลการสังเกตเชิงพฤติกรรมจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการจัดกิจกรรม เด็กแสดงพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ได้แก่

1. ด้านการยอมรับและปฏิบัติตามกติกาของกลุ่ม เด็กมีพฤติกรรมยอมรับกติกาและปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันมากขึ้น เช่น การรอคิว การไม่แย่งอุปกรณ์ และการทำตามขั้นตอนของกิจกรรมอย่างเป็นระเบียบ
2. ด้านการแบ่งปันอุปกรณ์หรือทรัพยากรกับเพื่อน เด็กแสดงพฤติกรรมการแบ่งปันและผลัดกันใช้เครื่องมือในการทำขนมไทยมากขึ้น แสดงถึงความเข้าใจเรื่องการรอคอยและการมีน้ำใจต่อผู้อื่น
3. ด้านการช่วยเหลือเพื่อนเมื่อพบปัญหาในการทำงาน เด็กมีความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อน เช่น การช่วยคนผสมแป้ง ช่วยถืออุปกรณ์ หรือแนะนำวิธีทำให้เพื่อนเมื่อเกิดข้อผิดพลาด
4. ด้านการแสดงความพอใจเมื่อผลงานของกลุ่มสำเร็จ เด็กมีความสุขและภาคภูมิใจเมื่อเห็นผลงานของกลุ่มสำเร็จ ร่วมยินดีกับเพื่อนและแสดงท่าทีชื่นชมต่อกันมากขึ้น

7. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการทำขนมไทยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมดังกล่าวสามารถส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กมีพัฒนาการด้านการแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม การช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อน การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการแสดงออกถึงความพอใจร่วมกันมากขึ้น

นอกจากนี้ ลักษณะของกิจกรรมการทำขนมไทยที่เน้นขั้นตอนการร่วมแรงร่วมใจ การแบ่งหน้าที่ การผลัดกันปฏิบัติ และการสื่อสารในกลุ่ม ช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคมในสถานการณ์จริง เด็กต้องฟังพาและประสานงานกับเพื่อนในกลุ่มเพื่อให้ขนมสำเร็จตามขั้นตอน ทำให้เกิดการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมอย่างเป็นธรรมชาติ ส่งผลให้ระดับสัมพันธภาพทางสังคมเพิ่มสูงขึ้นหลังการทำกิจกรรมอย่างชัดเจน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการทำขนมไทยมีผลเชิงบวกต่อการพัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย เด็กมีพัฒนาการในด้านการร่วมมือกับเพื่อน ทั้งในด้านการสื่อสาร การวางแผนทำงานร่วมกัน การรอคอย และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยสภาพแวดล้อมของกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นสมาชิกของกลุ่ม และต้องร่วมกันรับผิดชอบผลลัพธ์ของงาน ยิ่งไปกว่านั้น การทำขนมเป็นกิจกรรมที่เด็กสนใจและมีแรงจูงใจภายในสูง จึงช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานร่วมกัน ทำให้การพัฒนาทางสังคมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสะท้อนจากพฤติกรรมในการทำงานร่วมกันที่ดีขึ้นเรื่อยๆ ตลอดช่วงการทดลอง จึงกล่าวได้ว่า กิจกรรมการทำขนมไทยเป็นแนวทางหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมการทำขนมไทยส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านสัมพันธภาพทางสังคม โดยเฉพาะด้านการทำงานเป็นกลุ่มอย่างชัดเจน เนื่องจากเด็กได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะทางสังคมผ่านการทำงานร่วมกันในสถานการณ์จริง มีการสื่อสาร การแบ่งหน้าที่ การช่วยเหลือ และการแสดงออกทางอารมณ์ร่วมกับเพื่อนอย่างเป็นธรรมชาติ ทำให้ผลลัพธ์ของงานวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีและแนวคิดของการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning)

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาหารประเภทขนมไทย เด็กปฐมวัยมีระดับสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมการทำขนมไทยเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ มิได้เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณของคะแนนเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงพัฒนาการทางสังคมที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงของเด็กอย่างแท้จริง

ผลที่เกิดขึ้นสามารถอธิบายได้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบ “Learning by Doing” ของ Dewey ซึ่งเสนอว่าการเรียนรู้ที่แท้จริงเกิดจากการที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสถานการณ์จริง กิจกรรมการทำขนมไทยเป็นกิจกรรมที่เด็กต้องมีการแบ่งหน้าที่กันทำงาน ร่วมกันใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดกระบวนการ จึงส่งผลให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมผ่านการลงมือทำ ไม่ใช่เพียงการรับฟังคำสั่งเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดพัฒนาการทางสังคมของ Erikson ในขั้น “ความริเริ่มสร้างสรรค์กับความรู้สึกผิด (Initiative vs Guilt)” ซึ่งเด็กวัยปฐมวัยต้องการโอกาสในการแสดงความสามารถ การริเริ่มลงมือทำ และการได้รับการยอมรับจากกลุ่ม เมื่อเด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกันและประสบความสำเร็จจากผลงานของกลุ่ม จะช่วยเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดความมั่นใจ และกล้าแสดงออกทางสังคมมากยิ่งขึ้น เมื่อนำผลการวิจัยไปเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของรณชัย ภูวนา และคณะ (2563) ที่ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กมีพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแบ่งปัน และการช่วยเหลือกันเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล ชัยมงคล (2564) ที่พบว่าการใช้กิจกรรมประกอบอาหารเป็นฐานการเรียนรู้สามารถส่งเสริมความร่วมมือและการสื่อสารของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ahn (2016) ซึ่งศึกษาการเรียนรู้แบบใช้กิจกรรมเชิงปฏิบัติในเด็กปฐมวัย และพบว่าสามารถพัฒนาทักษะความร่วมมือและการควบคุมอารมณ์ทางสังคมได้อย่างชัดเจน ความสอดคล้องดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า กิจกรรมเชิงปฏิบัติ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องอาศัยการทำงานเป็นกลุ่ม เช่น การทำอาหารหรือขนม มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมของเด็กปฐมวัยอย่างแท้จริง ในด้านนัยสำคัญของผลการวิจัย (Implications) ผลการวิจัยนี้มีความหมายต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยอย่างยิ่ง กล่าวคือ ครูสามารถนำกิจกรรมการทำขนมไทยไปใช้เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะสังคม โดยบูรณาการเข้ากับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ภาษาศาสตร์ และศิลปะได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาเด็กในมิติทางสังคมควบคู่กับพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และคุณธรรม นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังสามารถนำแนวคิดของกิจกรรมลักษณะนี้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทของครอบครัว เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นตั้งแต่วัยต้นอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

8. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มที่หลากหลาย ไม่จำกัดเพียงการทำขนมไทย เช่น งานศิลปะ งานประดิษฐ์ หรือเกมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการทำงานร่วมกันของเด็ก

2. ควรเน้นการจัดอุปกรณ์และทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับเด็กทุกคน เพื่อให้เด็กสามารถแบ่งปันและช่วยเหลือกันได้อย่างเหมาะสม

3. ครูควรให้คำแนะนำและสังเกตการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมความร่วมมือ และช่วยเหลือเพื่อน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้ใหญ่ขึ้น และรวมหลายโรงเรียน เพื่อให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้

2. สามารถศึกษาเปรียบเทียบกิจกรรมต่างประเภท เช่น การทำอาหารกับงานศิลปะ หรือเกมกลุ่ม เพื่อดูว่ากิจกรรมแบบใดส่งผลต่อพัฒนาการด้านสัมพันธภาพทางสังคมมากที่สุด

3. อาจใช้เครื่องมือการประเมินหลายรูปแบบ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ หรือแบบสอบถาม ผู้ปกครอง เพื่อเพิ่มความแม่นยำและหลากหลายมุมมองในการวิเคราะห์ผล

9. สรุป

จากการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีระดับพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นกลุ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจนหลังเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมการทำขนมไทยเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสร้างโอกาสให้เด็กได้ร่วมมือกับเพื่อน แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบร่วมกัน และมุ่งหมายสู่ความสำเร็จของผลงานกลุ่มร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมด้านการยอมรับและปฏิบัติตามกติกาของกลุ่ม การแบ่งปันอุปกรณ์ การช่วยเหลือเพื่อนเมื่อพบปัญหา และการแสดงความพอใจร่วมกันเมื่อผลงานสำเร็จ ล้วนปรากฏพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดการทำกิจกรรม

ผลลัพธ์ดังกล่าวอาจเกิดจากลักษณะของกิจกรรมการประกอบอาหารประเภทขนมไทยที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบ การแบ่งหน้าที่ ความรอบคอบในการทำงาน ไปจนถึงการรอคอยและแบ่งปันอุปกรณ์กับเพื่อน ซึ่งล้วนเป็นสถานการณ์จริงที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมโดยธรรมชาติ เด็กมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนอย่างใกล้ชิด เกิดการช่วยเหลือกันเมื่อมีข้อผิดพลาดในการทำงาน และเกิดความรู้สึกภูมิใจเมื่อผลงานของกลุ่มสำเร็จ ทำให้ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มแน่นแฟ้นขึ้น

นอกจากนี้ บทบาทของครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) มากกว่าผู้ชี้นำโดยตรง ยังมีส่วนสำคัญต่อผลลัพธ์เช่นกัน การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มีอุปกรณ์เพียงพอ และการให้กำลังใจในการทำงานเป็นทีมทำให้เด็กมีความมั่นใจ กล้าแสดงออก และยอมรับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันกฎกติกาที่ชัดเจนและเหมาะสมต่อวัยก็ช่วยให้เด็กเรียนรู้การควบคุมตนเอง รู้จักหน้าที่ และเคารพเพื่อนร่วมกลุ่ม ซึ่งสะท้อนผลเชิงบวกด้านพัฒนาการทางสังคม

กล่าวโดยสรุป การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหารประเภทขนมไทยไม่เพียงช่วยให้เด็กเกิดความรู้และทักษะด้านการทำอาหาร แต่ยังเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นพื้นฐานของสัมพันธภาพทางสังคมที่จำเป็นในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น จึงอาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมการทำขนมไทยเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเชิงประจักษ์

10. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การทำขนมไทยเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพทางสังคมด้านการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กปฐมวัย” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความร่วมมือและการสนับสนุนจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางการดำเนินงาน ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ให้กำลังใจ และมอบข้อเสนอแนะที่มีคุณค่า ทำให้งานวิจัยฉบับนี้เกิดความสำเร็จยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรในสถานศึกษาที่เอื้ออำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และให้การสนับสนุนการดำเนินงานวิจัย รวมทั้งให้โอกาสในการเก็บข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมการทำขนมไทยและในการตอบแบบประเมินพฤติกรรม ส่งผลให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปอย่างราบรื่น จนสามารถสรุปผลได้ตามวัตถุประสงค์

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และผู้ที่คอยให้กำลังใจมาโดยตลอด ซึ่งเป็นแรงสนับสนุนสำคัญที่ทำให้เกิดความมุ่งมั่นและความพยายามในการทำงานจนสำเร็จลุล่วง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาศึกษาปฐมวัย และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อีกเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้ต่อไป

11. เอกสารอ้างอิง

Ahn, J. (2016). Collaborative learning and social development in early childhood education.

Early Childhood Education Journal, 44(3), 305–314.

Borg, W. R., & Gall, M. D. (1989). *Educational research* (5th ed.). Longman.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. สำนักพัฒนาเด็กปฐมวัย.

กาญจนา พงษ์สุภา. (2560). *การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เรื่องการทำขนมไทย* [ปริญญาานิพนธ์

ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- กาญจนา สิงห์เรศร์. (2551). ผลของการจัดกิจกรรมประกอบอาหารแบบร่วมมือที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รณชัย ภูวนานา บงกชรัตน์ ภูวนานา บงกชกร ศุภเกษร สุขาดา หวังสิทธิเดช รัตติกาล สารกอง และรุ่งลาวัลย์ ละอองคา (2563). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 18(2), 284–296. <https://so17.tci-thaijo.org/index.php/EduBSRU/article/view/478>
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2550). *เอกสารประกอบการเรียนวิชา ECED 201 การศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education)*. หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2557). พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมพี่ซัพพอร์ต. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 10(3), 329–337.
- สุริยา ฮ่องเสนาะ. (2558). การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย. ใน *การศึกษาของเด็กปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา*.
- สุวิมล ชัยมงคล. (2564). การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการประกอบอาหารเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของเด็กปฐมวัย. *วารสารครุศาสตร์ประยุกต์*, 9(1), 88–103.
- อรพร ทับทิมศรี. (2554). ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาหารไทยโบราณที่มีต่อสัมพันธภาพทางสังคมของเด็กปฐมวัย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.